

Leta 1945 je pri Sindikalno-kulturno-umetniškem društvu v Kranju pod vodstvom Petra Liparja začel delovati moški pevski zbor, od leta 1949 tudi ženski zbor in z združitvijo obeh se je oblikoval Mešani pevski zbor France Prešeren Kranj. Lipar je bil umetniški vodja in dirigent zbora vse do leta 1975, ko je njegovo delo prekinila bolezen. Zbor, za katerega je napisal tudi veliko skladb, je spadal v sam vrh domače zborovske ustvarjalnosti, imel je uspehe na številnih tekmovanjih in festivalih, užival je velik ugled v jugoslovanskem prostoru in na turnejah v tujini. Lipar je vodil tudi Učiteljski pevski zbor Stane Žagar in moški Oktet Sava.

Peter Lipar je ves čas tudi aktivno sodeloval v umetniških in kulturnih organizacijah ter strokovnih združenjih glasbenikov in glasbenih pedagogov doma in v tujini. V Kranju je bil ustanovitelj in vodja Koncertne poslovalnice, ki je organizirala številne koncerte in glasbene prireditve. Prizadeval si je, da bi mesto Kranj dobilo primerno koncertno dvorano, namenjeno raznoliki ljubiteljski in profesionalni glasbeni dejavnosti. Za svoje predano poklicno, strokovno in organizacijsko delo v glasbi je prejel številne nagrade doma in v tujini.

Orkester Glasbene šole Kranj pod vodstvom Petra Liparja

Pevskemu zboru „France Prešeren“ v Kranju.

PEVCU
(Dr. France Prešeren)

Peter Lipar (1952)

Odločno

Mešani zbor

Kdo zna raz -- ja -- snit', ki
Kdo zna noč temno raz -- ja -- snit', ki
Kdo zna noč temno raz -- ja -- snit',

ha! *Kdo ve kra --*
re du -- ha! *Kdo ve -- kra --*
ha! *re du -- ha!*

ti,

ki *klju -- je sr --*
ki

Počasneje

od zo -- re do mra -- ka od mra -- ka do dne! Kdo u --
od zo -- re do mra -- ka od mra -- ka do dne! Kdo u --
klju -- je sr -- ce

Ed. DSS, št. 216.

Lipar je za mešani zbor uglasbil Prešernovo pesem Pevcu.

Avtorica razstave: mag. Monika Rogelj
Strokovna sodelavca: dr. Franc Križnar, Marija Kos (ZAL, Enota za Gorenjsko Kranj)
Gradivo so prispevali: Zgodovinski arhiv Ljubljana, Enota za Gorenjsko Kranj, Glasbena šola Kranj, Društvo slovenskih skladateljev, Slovenski komorni zbor, Radio Slovenija, dr. Franc Križnar, Minca Škrlep, Vanda Gerlica, Francka Mauser
Jezikovni pregled: Judita Babnik
Skeniranje: Mateja Likozar
Oblikovanje: Pavel Rakovec
Tehnična izvedba: Luka Jagodic
Tisk: Tiskarna Jagraf d. o. o.
Naklada: 300 izvodov
Izdal Gorenjski muzej, zanj Marija Ogrin, direktorica
www.gorenjski-muzej.si

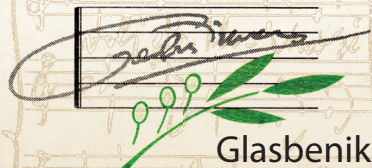
Glasbenik **PETER LIPAR**

1912–1980

in njegove sledi v Kranju

GORENJSKI
MUZEJ

Glasbenik

PETER LIPAR

1912–1980

Peter Lipar je bil dolga desetletja osrednja osebnost glasbenega življenja v Kranju, kjer je preživel vse svoje poklicno življenje. S svojim delom kot skladatelj, dirigent, zborovodja, glasbeni pedagog, ravnatelj in organizator je pustil neizbrisljivo glasbeno sled v domačem okolju in v vsem slovenskem prostoru. S predanostjo glasbi je bil vzor številnim mlajšim generacijam glasbenikov in pevcev.

Peter Lipar mlajši je bil rojen 30. decembra leta 1912 v Mengšu. Izhajal je iz glasbene družine. Svojo glasbeno pot je začel v Mengeški godbi, kjer je bil oče dolgoletni kapelnik.

Moški pevski zbor France Prešeren Kranj leta 1954

Leta 1931 se je vpisal na Državni (glasbeni) konservatorij v Ljubljani, kjer je študiral kompozicijo v razredu skladatelja Slavka Osterca. Septembra leta 1938 je Peter Lipar prevzel vodenje Glasbene šole v Kranju, poučeval je tudi glasbo na gimnaziji.

Leta 1947 je bil ponovno imenovan za ravnatelja Glasbene šole in to delo je opravljal vse do upokojitve konec leta 1972. Šoli je postavil trdne temelje in ji dal neizbrisen pečat. Z rednimi javnimi nastopi učencev je postala prepoznavna doma in zunaj občinskih meja. Lipar je poleg poučevanja vodil še šolski pevski zbor, različne komorne zasedbe in sredi petdesetih let ustanovljeni šolski orkester.

Skladateljski opus Petra Liparja je začel nastajati že med njegovim študijem. Njegova instrumentalna dela, za katera je značilna moderna in atonalna kompozicija, so bila komponirana za komorne zasedbe in soliste ter segajo v zgodnejše obdobje njegovega ustvarjanja. Kot učenec Osterčeve šole je bil eden od nadaljevalcev njegove moderne glasbene misli in del skupine predstavnikov slovenske glasbene avantgarde.

Kasneje se je posvetil zlasti komponiranju in delu z zbori, tudi pod vplivom sodelovanja s Francetom Maroltom. Zato je daleč najobsežnejša Liparjeva zapuščina vokalnih skladb. Za različne zborovske zasedbe je uglasbil besedila številnih slovenskih pesnikov. Večinoma je vztrajal pri skladanju v maniri tradicije z razumljivo melodiko in občutenostjo, vendar je tudi na tem področju iskal moderne glasbene oblike.

Kot zborovodja je od leta 1932 vodil mešani pevski zbor v Mengšu. Po vojni je kot dirigent in umetniški vodja več pevskih zborov v Kranju ter kot pedagog in mentor opravil izjemno delo za zborovsko petje. H kakovosti in k množičnosti na tem področju je Lipar veliko prispeval s svojim širokim glasbenim znanjem, z raznolikim repertoarjem, s skrbjo za vrhunsko izvedbo, z natančnim in s predanim delom s pevci, predvsem pa s človeškimi kvaliteta, ki so bile njegovim glasbenim sopotnikom v spodbudo.

Mešani pevski zbor France Prešeren z dirigentom Petrom Liparjem na turneji po Nizozemski, Schin op Geul, 1965

